

ПРОФЕСІЙНЕ ЗРОСТАННЯ ПЕРСОНАЛУ ЯК ФАКТОР РОЗВИТКУ ПІДПРИЄМСТВА

©2025 ЛЕЩЕНКО А. І.

УДК 331.101.3:658.15:005.96
JEL Classification: J24; M12; D24

Лещенко А. І.

Професійне зростання персоналу як фактор розвитку підприємства

У статті досліджено професійне зростання персоналу як один із ключових факторів розвитку підприємства в умовах економіки знань. Обґрунтовано, що за сучасних умов трансформації економіки інвестиції в інноваційні технології та модернізацію виробництва не забезпечують очікуваних економічних результатів без належного рівня професійної підготовки персоналу. Доведено, що розвиток професійних компетенцій працівників виступає важливим чинником підвищення ефективності використання інвестиційних ресурсів, зниження експлуатаційних витрат і зростання рентабельності підприємства. Проаналізовано взаємозв'язок між інвестиціями, рентабельністю та прибутковістю підприємства на прикладі діяльності ДП «Завод «Електроважмаш». Розглянуто основні напрями інвестиційної діяльності підприємства, зокрема модернізацію виробничого обладнання, автоматизацію та цифровізацію процесів, впровадження інтелектуальних систем управління і моніторингу, а також їх вплив на фінансові результати. Особливу увагу приділено ролі професійного розвитку персоналу в забезпеченні результативного впровадження інноваційних технологій та реалізації інвестиційних проєктів. Запропоновано методичний підхід до оцінювання рентабельності інвестицій з урахуванням витрат на підготовку та розвиток персоналу. На основі аналізу динаміки інвестицій, показників рентабельності та прибутковості за період 2011–2021 рр. підтверджено наявність стійкої позитивної залежності між зростанням інвестицій, підвищенням рівня рентабельності та збільшенням прибутку підприємства. Доведено, що системний професійний розвиток персоналу слід розглядати як стратегічний інструмент управління розвитком підприємства, безпосередньо пов'язаний із підвищенням його фінансової ефективності та конкурентоспроможності в умовах економіки знань.

Ключові слова: професійне зростання, персонал, розвиток, підприємство, рентабельність, трансфер технологій.

DOI: <https://doi.org/10.32983/2222-0712-2025-4-221-229>

Рис.: 6. **Табл.:** 1. **Формул.:** 3. **Бібл.:** 12.

Лещенко Андрій Іванович – аспірант кафедри економіки та бізнес-адміністрування, Харківський національний університет імені В. Н. Каразіна (майдан Свободи, 4, Харків, 61022, Україна)

E-mail: lai49999@gmail.com

ORCID: <https://orcid.org/0009-0006-2410-8245>

UDC 331.101.3:658.15:005.96
JEL Classification: J24; M12; D24

Leshchenko A. I. Professional Growth of Staff as a Factor in Enterprise Development

The article explores the professional growth of staff as one of the key factors in enterprise development within a knowledge-based economy. It is substantiated that in the current conditions of economic transformation, investments in innovative technologies and production modernization do not yield the expected economic results without an adequate level of professional training of staff. It is demonstrated that the development of employees' professional competencies is a crucial factor in enhancing the efficiency of investment resource use, reducing operating costs, and increasing enterprise profitability. The article analyzes the relationship between investments, profitability, and enterprise returns using the example of SE «Plant «Electrovazhmash». The main areas of the company's investment activity have been examined, including the modernization of production equipment, automation and digitalization of processes, the introduction of intelligent management and monitoring systems, as well as their impact on financial results. Special attention is given to the role of professional development of staff in ensuring the effective implementation of innovative technologies and the execution of investment projects. A methodological approach has been proposed for assessing investment profitability, taking into account the costs of staff training and development. Based on the analysis of investment dynamics, profitability, and yield indicators for the period 2011–2021, a stable positive relationship has been confirmed between the growth of investments, the increase in profitability, and the company's profit growth. It is proved that systematic professional development of staff should be regarded as a strategic tool for managing enterprise development, directly linked to enhancing its financial efficiency and competitiveness in a knowledge-based economy.

Keywords: professional growth, staff, development, enterprise, profitability, technology transfer.

Fig.: 6. **Tabl.:** 1. **Formulae:** 3. **Bibl.:** 12.

Leshchenko Andrii I. – Postgraduate Student of the Department of Economics and Business Administration, V. N. Karazin Kharkiv National University (4 Svobody Square, Kharkiv, 61022, Ukraine)

E-mail: lai49999@gmail.com

ORCID: <https://orcid.org/0009-0006-2410-8245>

Вступ. В умовах трансформації сучасної економіки, що характеризується посиленням ролі знань, інновацій та технологічних змін, визначальним чинником розвитку підприємств стає не лише оновлення матеріально-технічної бази, а й системне професійне зростання персоналу. Перехід до економіки знань актуалізує необхідність формування людського капіталу, здатного ефективно адаптуватися до змін зовнішнього середовища, освоювати нові технології та забезпечувати результативність інноваційних процесів на підприємстві.

У сучасних умовах професійне зростання персоналу виходить за межі традиційного розуміння кадрової роботи та дедалі більше розглядається як стратегічний інструмент розвитку підприємства. Інвестиції у підвищення кваліфікації працівників, розвиток їхніх професійних компетенцій і залучення до інноваційної діяльності створюють передумови для зростання продуктивності праці, оптимізації виробничих процесів і підвищення фінансових результатів.

У цьому контексті професійне зростання персоналу набуває ознак економічно обґрунтованого напрямку інвестування, безпосередньо пов'язаного з рівнем рентабельності та прибутковості підприємства.

Особливої актуальності зазначена проблематика набуває для промислових підприємств, діяльність яких пов'язана з високою капіталомісткістю, складними технологічними процесами та значною залежністю результатів господарювання від рівня кваліфікації працівників. За таких умов ефективність інвестицій у модернізацію виробництва, автоматизацію та впровадження інновацій значною мірою визначається спроможністю персоналу опанувати нові технології та забезпечувати їх результативне використання. Це зумовлює необхідність комплексного аналізу професійного зростання персоналу як одного з ключових факторів розвитку підприємства в умовах економіки знань.

Аналіз останніх досліджень і публікацій. У сучасних дослідженнях професійний розвиток персоналу розглядається як основний елемент цифрової трансформації та інноваційного розвитку підприємств. В. Нікітенко [1; 2] та Н. Метеленко [1; 2] підкреслюють визначальну роль людського капіталу в забезпеченні економічної стійкості й результативності підприємств у цифровій економіці. Значення розвитку професійних компетенцій персоналу для ефективного впровадження цифрових рішень також відзначають Н. Метеленко [4], В. Нікітенко та В. Воронкова [4]. Роль підготовлених кадрів у формуванні інноваційного потенціалу підприємств і результативності трансферу технологій обґрунтовується у працях С. Жукова [3], В. Прохорової [8], О. Божанової [8], О. Грициної [8], М. Корнеєва [9], А. Жидик [9]. Водночас Г. Нагорняк [6], К. Хануфф [6], О. Захарова [7] і А. Крижанівська [7] пов'язують професійний розвиток персоналу з підвищенням конкурентоспроможності, продуктивності та економічних результатів діяльності підприємств. М. Корнеєв [9] і А. Жидик [9] акцентують увагу на необхідності комплексної оцінки інноваційної активності підприємств за напрямками трансферу технологій, підкреслюючи роль організаційних і кадрових чинників у досягненні економічних результатів. І. Надкер-

ничий [10] та С. Трапаїдзе [10] розглядають інноваційність підприємництва як ключовий фактор сталого розвитку, пов'язуючи її з підвищенням ефективності використання ресурсів і фінансових результатів діяльності. О. Паладченко [11] та І. Молчанова [11] розглядають трансфер технологій як інструмент упровадження інновацій у суспільну та економічну практику, наголошуючи на необхідності кадрового забезпечення процесів комерціалізації знань і адаптації персоналу підприємств до нових технологічних рішень. А. Омельченко [12] та С. Мінквич [12] аналізують гейміфікацію як сучасний інструмент управління персоналом і розвитку професійних компетенцій у бізнесі, підкреслюючи її роль у підвищенні залученості працівників і ефективності виконання бізнес-процесів, що опосередковано впливає на економічні результати підприємств.

Виділення невирішених раніше частин загальної проблеми. Водночас у наукових дослідженнях питання професійного зростання персоналу часто розглядаються переважно з позицій управління людськими ресурсами, соціальної відповідальності або освітньої політики, тоді як його економічний вимір, зокрема вплив на показники рентабельності та прибутковості підприємств, залишається недостатньо систематизованим, що зумовлює необхідність поглибленого аналізу взаємозв'язку між інвестиціями у професійне зростання персоналу, впровадженням інновацій та зростанням фінансової ефективності підприємств у контексті економіки знань.

Метою статті є обґрунтування ролі професійного зростання персоналу як чинника розвитку підприємства в умовах економіки знань.

Викладення основного матеріалу дослідження. Професійне зростання персоналу в системі трансферу технологій розглянуто на прикладі впровадження адаптивних технологій та інтерактивних платформ у виробничу сферу енергетики як один із ключових факторів розвитку підприємства. Формування та розвиток професійних компетенцій персоналу забезпечують здатність підприємства ефективно впроваджувати інновації, підвищувати продуктивність праці та досягати зростання економічних результатів, зокрема показників рентабельності.

Завод «Електроважмаш» – провідне державне підприємство з розробки та виробництва турбо- і гідроенергетичних машин постійного струму для різних галузей народного господарства, єдиний в Україні постачальник комплексного електрообладнання для залізничного та міського електротранспорту. Крім того, підприємство розробляє та постачає електрообладнання для великовантажних кар'єрних самоскидів, надає послуги з проектування, ремонту та випробування електрообладнання.

Підприємство відіграє значну роль для електроенергетики України. ДП завод «Електроважмаш» входить до складу акціонерного товариства "Українські енергетичні машини", що має стратегічне значення для економіки та безпеки України [14]. Турбогенераторами виробництва ДП завод «Електроважмаш», обладнано 73 % потужностей ТЕС України. На частку гідроенергетичного виробництва ДП завод «Електроважмаш», припадає 78 % встановленої потужності ГЕС України.

Сьогодні підприємство активно впроваджує сучасні технології та методи виробництва, зокрема:

- адаптивні технології: використання гнучких виробничих систем, які дозволяють швидко реагувати на зміни попиту та індивідуальні замовлення замовників;
- інтерактивні платформи: створення онлайн-платформ для взаємодії з замовниками та партнерами, що сприяє покращенню комунікації та ефективності бізнес-процесів.

Підприємство ДП завод «Електроважмаш», активно співпрацює з вищими навчальними закладами, зокрема з Харківським Національним технічним університетом «Харківський політехнічний інститут» для:

- розробки спільних освітніх програм, щодо створення курсів та тренінгів, орієнтованих на потреби промисловості;
- організації практик та стажувань для надання студентам можливості здобути практичний досвід у реальних умовах виробництва;
- спільних досліджень та інноваційних проєктів для розробки нових технологій і продуктів у співпраці з науковцями.

Партнерство для ефективного трансферу технологій та співпраця ДП завод «Електроважмаш» з бізнес-структурами та науковими установами сприяє:

- впровадженню новітніх технологій на основі активного використання результатів наукових досліджень у виробничому процесі;
- розвитку інноваційних продуктів: створення нових моделей енергетичного обладнання з використанням сучасних матеріалів і технологій;
- підвищенню конкурентоспроможності для виходу на нові ринки та покращення якості продукції.

Досвід ДП завод «Електроважмаш» демонструє ефективність інтеграції адаптивних технологій та інтерактивних платформ у виробничу сферу. Спільна робота з закладами освіти та бізнесом сприяє розвитку інноваційних компетенцій та технологічному трансферу, що є ключовим фактором для успішної адаптації до вимог сучасного ринку праці.

Інвестиції в інновації на ДП завод «Електроважмаш» є одним із ключових факторів, що визначають рівень рентабельності підприємства. Основними напрямками таких інвестицій є модернізація виробничого обладнання та систем контролю й управління, автоматизація і цифровізація виробничих процесів, впровадження інтелектуальних систем моніторингу, управління та оптимізації на всіх етапах виробництва, а також розвиток інноваційних енергетичних технологій.

Інвестиції в інновації безпосередньо впливають на рентабельність ДП завод «Електроважмаш» через підвищення ефективності виробництва енергообладнання, зокрема за рахунок автоматизації процесів із використанням інтелектуальних систем управління, зниження експлуатаційних витрат, скорочення витрат на обслуговування і ремонт завдяки застосуванню новітніх матеріалів та автоматизованих рішень, а також оптимізації логістичних процесів. Використання систем моніторингу та контролю

на всіх етапах виробництва дозволяє зменшити витрати на транспортування та складування продукції, а впровадження систем прогнозування технічного стану обладнання – скоротити витрати на ремонти й обслуговування на 20–25 %.

Для оцінювання рентабельності інвестицій на ДП завод «Електроважмаш» доцільно враховувати витрати на модернізацію та впровадження інноваційних технологій, економічний ефект від їх застосування, зниження експлуатаційних витрат, а також супутні зміни екологічних показників виробничої діяльності.

Зв'язок професійного розвитку персоналу та інвестицій в інновації з рентабельністю ДП завод «Електроважмаш» доцільно розглядати через такі етапи:

1. Інвестиції в інноваційні технології та обладнання – інвестиції в новітні технології, зокрема автоматизацію, інтелектуальні системи моніторингу й управління та енергоефективні рішення, дозволяють ДП завод «Електроважмаш» зменшити витрати на енергоресурси, підвищити ефективність виробничих процесів і скоротити операційні витрати. Зокрема, впровадження систем управління та моніторингу забезпечує зниження витрат на обслуговування і ремонт обладнання, а також зменшує кількість аварійних і непередбачених зупинок. Це, своєю чергою, сприяє зниженню собівартості одиниці продукції, що є одним із ключових чинників формування рентабельності підприємства.
2. Оцінювання рентабельності за економічними показниками – рентабельність ДП завод «Електроважмаш» доцільно оцінювати з урахуванням таких економічних показників, як обсяг капітальних витрат на впровадження інновацій і модернізацію, операційні витрати на експлуатацію технологічного обладнання, а також економічний ефект від підвищення ефективності виробництва внаслідок інвестицій у технології. До основних показників аналізу належать рентабельність інвестицій, що відображає обсяг прибутку, отриманого з кожної одиниці вкладених коштів, термін окупності інвестицій, а також чистий дисконтований дохід, який дозволяє оцінити довгострокову ефективність інвестицій з урахуванням часової вартості грошей.
3. Зниження експлуатаційних витрат – підвищення ефективності виробничих процесів у результаті впровадження інновацій на ДП завод «Електроважмаш» сприяє скороченню операційних витрат, що становлять значну частку витрат на виробництво енергообладнання, що включає зниження витрат на електроенергію, скорочення витрат на технічне обслуговування завдяки автоматизації та використанню інтелектуальних систем діагностики, а також підвищення довговічності обладнання, що зменшує потребу в капітальних ремонтах.
4. Кадрове забезпечення інноваційної діяльності та залучення інвестицій – професійний розвиток персоналу, орієнтований на освоєння сучасних

енергетичних технологій, підвищує спроможність ДП завод «Електроважмаш» ефективно реалізувати інноваційні проекти, що, своєю чергою, підвищує інвестиційну привабливість підприємства. Для потенційних інвесторів наявність підготовленого персоналу знижує технологічні та операційні ризики, у тому числі пов'язані з дотриманням екологічних норм, і створює передумови для підвищення рентабельності вкладень.

У результаті, впровадження нових технологій у поєднанні з розвитком кадрового потенціалу дозволяє знижувати витрати, підвищувати ефективність використання технологічного обладнання, скорочувати операційні витрати та забезпечувати швидше повернення інвестицій, що в підсумку сприяє зростанню рентабельності підприємства.

Для аналізу інвестицій для ДП завод «Електроважмаш» в різні роки (з 2011 по 2021 рік), були запропоновані такі показники:

- капітальні витрати (V_k) – це витрати на придбання основних засобів, виробничих потужностей, будівництво нових об'єктів, купівля обладнання тощо;
- незавершене виробництво (V_n) – витрати, пов'язані з виробничими процесами, які ще не завершені і не введені в експлуатацію, але вже вимагають фінансування;
- залучення фінансування (V_{fn}) – це витрати на залучення фінансових ресурсів для підготовки персоналу.

Формула для обчислення інвестицій для підприємства в загальному вигляді може бути виражена формулою (1):

$$P_{In} = V_k + V_n + V_{fn}, \quad (1)$$

де P_{In} – показник інвестицій (\$ США);
 V_k – показник капітальних витрат (\$ США);
 V_n – показник витрат, пов'язаних з виробничими процесами (\$ США);
 V_{fn} – показник витрат на залучення фінансових ресурсів для підготовки персоналу (\$ США).

Коефіцієнт чистого прибутку (P_{Pr}) – це доходи підприємства після вирахування всіх витрат (податків, операційних витрат тощо), який обчислюється за формулою (2):

$$P_{Pr} = \sum P_{In} - P_{In}, \quad (2)$$

де P_{Pr} – коефіцієнт чистого прибутку (\$ США);
 $\sum P_{In}$ – доходи підприємства після впровадження інвестицій за рік (\$ США);
 P_{In} – показник інвестицій за рік (\$ США).

Рентабельність (P_{Rn}) – це фінансовий показник, який визначає ефективність використання капіталу підприємства, який обчислюється за формулою (3):

$$P_{Rn} = \frac{K_p}{P_{In}} \cdot 100\%, \quad (3)$$

де P_{Rn} – показник рентабельності для підприємства за рік;

K_p – коефіцієнт чистого прибутку;
 P_{In} – показник інвестицій за рік.

Для розрахунку показника рентабельності ДП завод «Електроважмаш» в різні роки (з 2011 по 2021 р.), були запропоновані такі початкові показники:

- інвестиції ($P_{In} = 40000$ \$ США) – це загальна сума капіталовкладень підприємства за 2011 рік (включає: $V_k = 10000$ \$ США; $V_n = 10000$ \$ США; $V_{fn} = 20000$ \$ США);
- доходи підприємства після впровадження інвестицій ($\sum P_{In} = 46800$ \$ США);
- чистий прибуток ($P_{Pr} = 6800$ \$ США) – це доходи підприємства після вирахування всіх витрат;

На основі початкового набору даних для 2011 року, показник рентабельності для підприємства (в загальному вигляді) обчислюється відповідно формули (3) та склав 17 %:

$$P_{Rn} = \frac{6800}{40000} \cdot 100\% = 17\%.$$

На підставі початкових даних показників інвестицій, які збільшувалися щорічно на 2000\$ США, були проведені розрахунки показника рентабельності для підприємства з 2012 по 2021 роки (табл. 1).

На рис. 1 подано графік змін показника інвестицій, який у період з 2011 по 2021 роки для ДП завод «Електроважмаш» демонструє стабільне зростання.

Графік змін інвестицій підприємства (2011–2021 р.) показує, що на початку періоду (2011 рік): інвестиції становили 40000\$ США; щороку показник зростав на 2000\$ США, з незначним уповільненням у 2020–2021 рр. (зростання становило 1000–2000\$ США); кінець періоду (2021 рік): інвестиції досягли 58000\$ США.

Загальне зростання тренду за 10 років збільшилося на 18000\$ США; середньорічне зростання складає приблизно 1636\$ США. Тренд можна охарактеризувати як плавне та поступове збільшення інвестицій, що може свідчити про стабільну фінансову політику та розвиток підприємства.

На рис. 2 наведено графік змін показника рентабельності для підприємства у період з 2011 по 2021 роки, який демонструє поступове зростання рентабельності підприємства.

Графік показує, що на початковому рівні (2011 рік) рентабельність складала 17 %.

Протягом наступних років (2012–2021 рр.) рентабельність поступово зростала, збільшуючись на 0,5–0,7 % щорічно, що свідчить про стабільну тенденцію до підвищення ефективності діяльності підприємства. До кінця періоду (2021 рік) рентабельність досягла 20 %. Характеристика тренду показує, що загальне зростання рентабельності підприємства за 10 років склало 3 %, а середньорічне зростання було приблизно 0,3 %. Цей тренд свідчить про стабільне підвищення ефективності підприємства протягом зазначеного періоду. Таке поступове зростання може вказувати на успішну стратегію розвитку та оптимізацію виробничих процесів, що сприяє покращенню фінансових результатів і підвищенню конкурентоспроможності підприємства.

Розрахункові показники рентабельності ДП завод «Електроважмаш» за період 2011–2021 років:

Рік	Показник інвестиції P_{In} , (\$)	Показник рентабельності P_{Rn} , (%)	Показник прибутку P_{Pr} , (\$)
2011	40000	17,0	6800
2012	42000	17,5	7350
2013	44000	18,0	7920
2014	46000	18,2	8372
2015	48000	18,5	8880
2016	50000	18,7	9350
2017	52000	19,0	9880
2018	54000	19,2	10368
2019	55000	19,5	10725
2020	56000	19,7	11032
2021	58000	20,0	11600

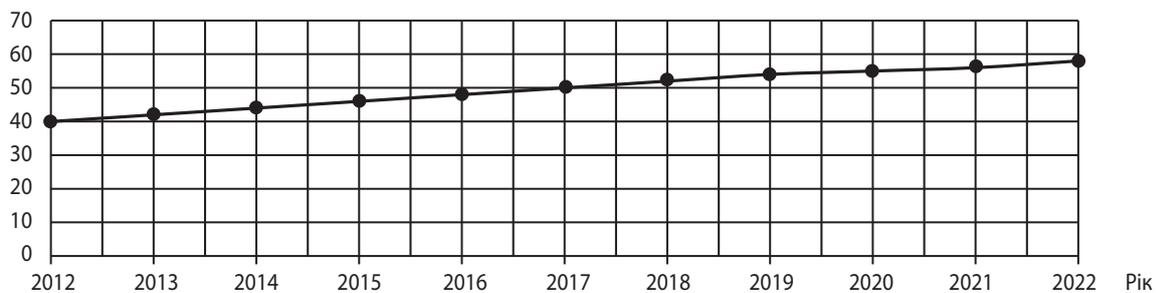
Показник P_{In}

Рис. 1. Графік змін показника інвестицій для ДП завод «Електроважмаш» у період з 2011 по 2021 роки

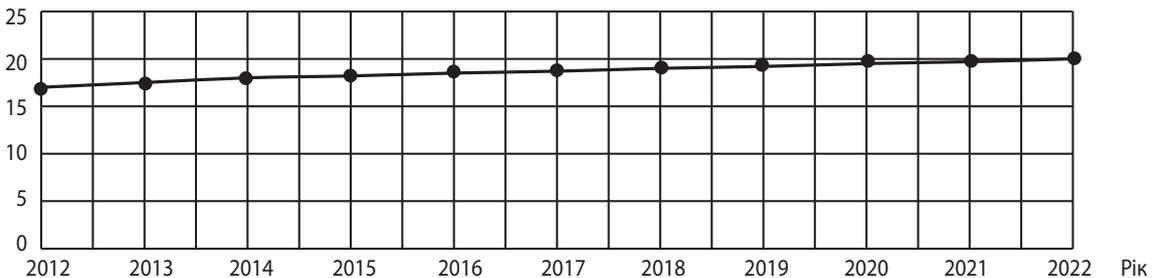
Показник P_{Rn}

Рис. 2. Графік змін показника рентабельності для ДП завод «Електроважмаш» у період з 2011 по 2021 роки

На рис. 3 показано графік залежності показника рентабельності від інвестицій для підприємства у період з 2012 по 2021 роки, який показує позитивну залежність між рівнем інвестицій і рентабельністю підприємства.

З кожним роком зростання інвестицій супроводжується поступовим збільшенням показника рентабельності.

Таким чином, протягом періоду інвестиції сприяють зростанню рентабельності ДП завод «Електроважмаш», що вказує на успішну реалізацію інвестиційних стратегій та ефективне використання вкладених коштів для підвищен-

ня продуктивності та прибутковості. На рис. 3 відображено стабільну та позитивну кореляцію між рівнем інвестицій та рентабельністю підприємства, що свідчить про збільшення обсягів інвестицій має прямий вплив на підвищення фінансових показників підприємства, що може бути результатом ефективного управління та професійного розвитку.

Графіка залежності прибутку від рентабельності для підприємства у період з 2011 по 2021 роки показує чітку позитивну залежність між прибутком підприємства і рентабельністю (рис. 4).

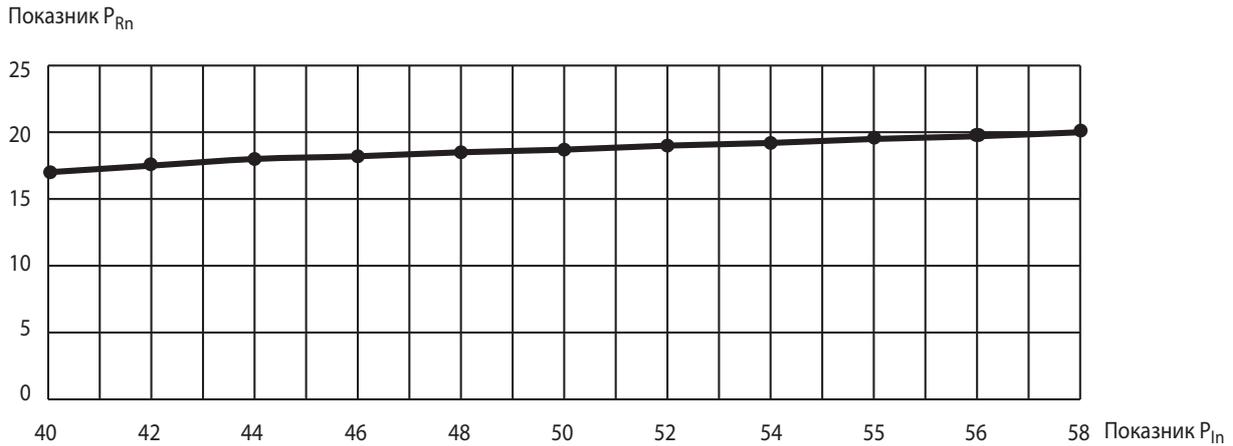

Рис. 3. Графік залежності показника рентабельності від інвестицій для ДП завод «Електроважмаш» у період з 2011 по 2021 роки

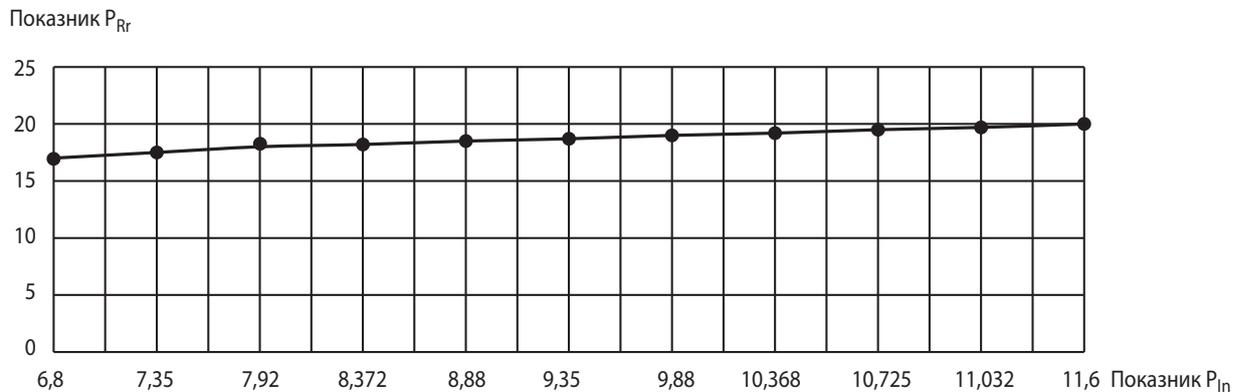

Рис. 4. Графік залежності прибутку від показника рентабельності для ДП завод «Електроважмаш» у період з 2011 по 2021 роки

З кожним підвищенням рівня рентабельності прибуток підприємства зростає, що свідчить про ефективність управління та використання ресурсів.

Розглянуто ключові особливості залежності прибутку від рентабельності для підприємства у період з 2011 по 2021 роки:

- початок періоду (2011 рік) – рентабельність підприємства складає 17 %, а прибуток – 6 800\$ США;
- поступове зростання: з 2012 по 2021 роки рентабельність зростає з 17 % до 20 %, а прибуток збільшується з 6800\$ до 11600\$ США;
- прибуток зростає в міру того, як рентабельність підвищується, що підтверджує тісний зв'язок між ефективністю використання інвестицій та фінансовими результатами підприємства;
- графік має лінійний тренд з поступовим збільшенням прибутку: кожен крок у збільшенні рентабельності супроводжується зростанням прибутку на приблизно 500–800\$ США;
- за 10 років рентабельність зросла на 3 %, а прибуток – на 4800\$ США, що відображає ефективне зростання підприємства.

Таким чином, графік показує стабільне і позитивне зростання прибутку ДП завод «Електроважмаш» залежно

від рентабельності, що свідчить про ефективне використання ресурсів і підвищення фінансових показників підприємства при збільшенні рівня рентабельності. Протягом 2011–2021 років підприємство демонструє стабільний розвиток, що можна пояснити високою якістю управлінських рішень та оптимізацією виробничих процесів.

Графіка залежності прибутку від інвестицій для підприємства у період з 2011 по 2021 роки показує позитивну залежність між прибутком і інвестиціями підприємства (рис. 5). Із зростанням інвестицій протягом 2011–2021 років, прибуток підприємства також поступово збільшувався, що вказує на ефективне використання вкладених коштів.

Графік показує стабільне та пропорційне зростання прибутку у відповідь на збільшення інвестицій. Це свідчить про ефективне використання фінансових ресурсів підприємства, успішну реалізацію інвестиційних стратегій і підвищення фінансової стабільності підприємства протягом досліджуваного періоду.

На рис. 6 наведено залежність змін показників рентабельності та прибутку від інвестицій у вигляді гістограми на основі даних з 2011 по 2021 роки. Вона ілюструє, як зростання рентабельності на кожен рік впливає на величину прибутку підприємства. Підтверджено, що підприємство демонструє стабільне зростання обох ключових показни-

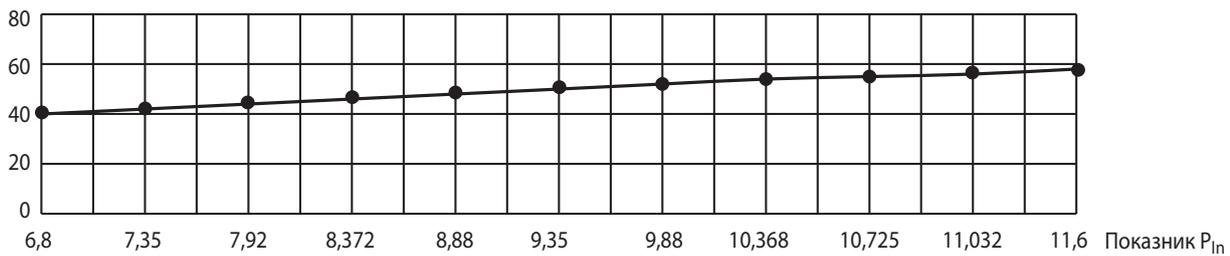
Показник P_{Pr}

Рис. 5. Графік залежності прибутку від показника інвестицій для ДП завод «Електроважмаш» у період з 2011 по 2021 роки

Показник

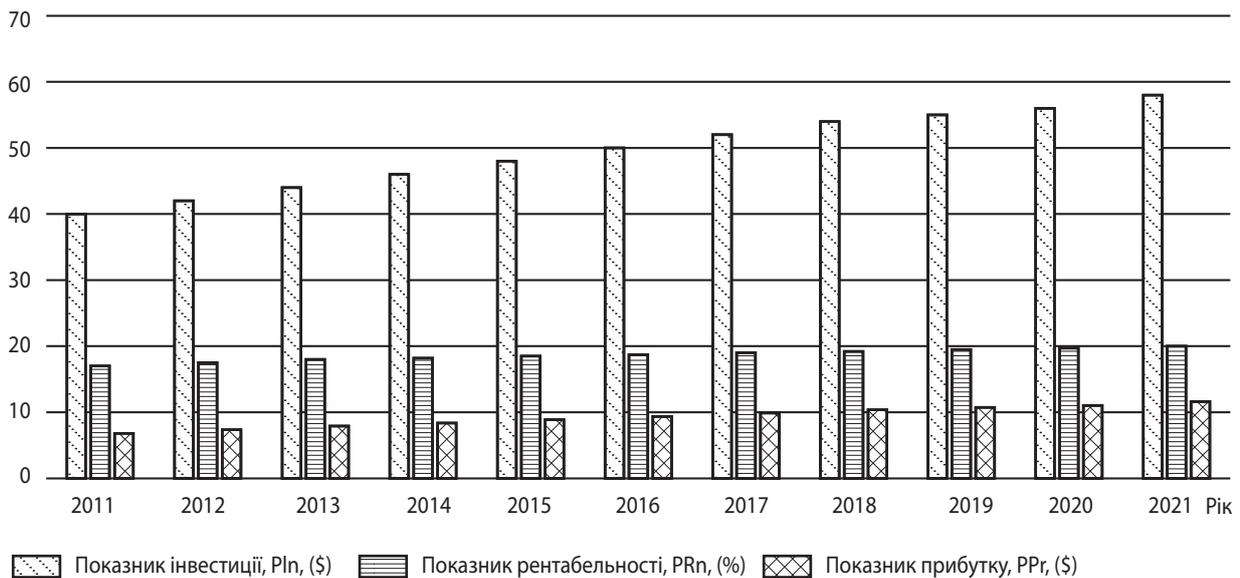

Рис. 6. Гістограма залежності змін показників рентабельності та прибутку від інвестицій для ДП завод «Електроважмаш» у період з 2011 по 2021 роки

ків – рентабельності та прибутку – завдяки ефективному управлінню інвестиціями, що є позитивною ознакою для майбутнього розвитку бізнесу, що дає змогу планувати подальші кроки на основі прогнозованих результатів.

Отримані результати свідчать про наявність позитивної кореляції між обсягами інвестицій, рівнем рентабельності та прибутковістю ДП завод «Електроважмаш». Зокрема, простежується пряма залежність, за якої зростання інвестицій у модернізацію виробництва та професійний розвиток персоналу сприяє підвищенню рентабельності, що, своєю чергою, забезпечує збільшення прибутку підприємства. Така закономірність підтверджує ефективність управлінських рішень щодо поєднання інвестицій у технологічні та кадрові компоненти розвитку підприємства.

Зростання рентабельності, яке супроводжується підвищенням прибутковості, свідчить про ефективне використання як матеріально-технічних, так і трудових ресурсів підприємства. Це вказує на здатність управлінського персоналу оптимально розподіляти інвестиційні ресурси та забезпечувати відповідність професійних компетенцій працівників вимогам упровадження інноваційних техно-

логій, що позитивно впливає на фінансові результати діяльності підприємства в середньо- та довгостроковій перспективі.

Таким чином, результати дослідження підтверджують, що оптимізація інвестиційних потоків у поєднанні з системним професійним розвитком персоналу є ключовими факторами зростання рентабельності та покращення фінансових показників ДП завод «Електроважмаш», що створює можливості для обґрунтованого прогнозування прибутковості в умовах мінливого економічного середовища та визначення потенціалу подальшого розвитку підприємства.

Висновки. Отже, професійний розвиток персоналу в поєднанні з інвестиціями в інноваційні технології є одним із основоположних факторів зростання рентабельності та прибутковості підприємства в умовах економіки знань. Аналіз діяльності ДП завод «Електроважмаш» показав наявність стійкого взаємозв'язку між обсягами інвестицій, рівнем рентабельності та фінансовими результатами, що підтверджує економічну доцільність поєднання технологічних і кадрових складових розвитку підприємства.

Інвестиції в модернізацію виробничого обладнання, автоматизацію та цифровізацію процесів забезпечують підвищення ефективності використання ресурсів, однак їх результативність значною мірою залежить від рівня професійної підготовки персоналу. Саме здатність працівників освоювати та ефективно використовувати інноваційні технології визначає темпи зниження експлуатаційних витрат, підвищення продуктивності праці та скорочення термінів окупності інвестицій.

Системний професійний розвиток персоналу сприяє зниженню операційних ризиків, підвищенню інвестиційної привабливості підприємства та формуванню умов для стабільного фінансового зростання в середньо- та довгостроковій перспективі. Наявність підготовлених кадрів виступає важливим чинником ефективної реалізації інноваційних проектів і забезпечує узгодженість управлінських рішень у сфері інвестиційної політики підприємства.

У підсумку доцільно відзначити, що професійний розвиток персоналу слід розглядати не лише як елемент кадрової політики, а як стратегічний інструмент розвитку підприємства, безпосередньо пов'язаний із зростанням рентабельності та підвищенням конкурентоспроможності.

ЛІТЕРАТУРА

1. Нікітенко В. О., Метеленко Н. Г., Шапуров О. О. Концепція цифрової трансформації як чинник підтримки сталого екологічного, соціального та економічного розвитку. *Humanities studies*. 2022. Вип. 12 (89). С. 142–152.
DOI: <https://doi.org/10.26661/hst-2022-12-89-16>
2. Нікітенко В. О., Метеленко Н. Г. Модель цифрової трансформації економіки як чинник сталого, справедливого та інклюзивного розвитку. *Humanities Studies*. 2022. Вип. 13 (90). С. 131–143.
DOI: <https://doi.org/10.26661/hst-2022-13-90-15>
3. Жуков С. А. Академічне підприємництво як фактор підвищення ефективності підприємств і формування інноваційного потенціалу економіки України. *Вісник Приазовського Державного Технічного Університету. Серія : Економічні науки*. 2017. Вип. 33. С. 65–74.
DOI: <https://doi.org/10.31498/2225-6725.33.2017.134110>
4. Метеленко Н., Нікітенко В., Васильчук Г., Каганов Ю., Воронкова В. Цифрова трансформація освіти як тенденція розвитку освітніх реформ та процес соціальних і культурних змін. *Humanities Studies*. 2023. Вип. 16 (93). С. 122–134.
DOI: <https://doi.org/10.32782/hst-2023-16-93-13>
5. Інновації і трансфер технологій: методи, моделі та механізми управління : кол. моногр. / за ред. В. А. Омельяненка. Суми : Інститут стратегій інноваційного розвитку і трансферу знань. 2023. 370 с.
DOI: <https://doi.org/10.5281/zenodo.7785703>
6. Нагорняк Г. С., Хануф К. Є. Розвиток інтелектуального капіталу в епоху цифровізації у контексті підвищення конкурентоспроможності промислових підприємств України. *Актуальні проблеми розвитку економіки регіону*. 2023. Вип. 19. Т. 1. С. 309–329.
DOI: [10.15330/apred.1.19.309-329](https://doi.org/10.15330/apred.1.19.309-329)
7. Захарова О. В., Крижанівська А. О., Малимон В. Г. Професійний розвиток працівників лісового господарства: підходи до оцінювання інтенсивності та результативності. *Збірник наукових праць Черкаського державного технологічного університету. Серія : Економічні науки*. 2022. № 66. С. 49–60.
DOI: <https://doi.org/10.24025/2306-4420.66.2022.268566>

укових праць Черкаського державного технологічного університету. Серія : Економічні науки. 2022. № 66. С. 49–60.

DOI: <https://doi.org/10.24025/2306-4420.66.2022.268566>

8. Прохорова В., Божанова О., Грицина О. Трансфер технологій як складова інноваційно-орієнтованого розвитку підприємства. *Аграрна економіка*. 2019. Т. 12. № 3–4. С. 71–76.

DOI: <https://doi.org/10.31734/agrarecon2019.03.071>

9. Корнєєв М. В., Жидик А. І. Оцінка інноваційної діяльності за напрямками трансферу технологій підприємствами України. *Проблеми економіки*. 2021. №2. С. 134–142.

DOI: <https://doi.org/10.32983/2222-0712-2021-2-134-142>

10. Надкерничий І. В., Трапаїдзе С. М. Інноваційність підприємництва як ключовий фактор сталого розвитку аграрного підприємництва в Україні. *Наукові перспективи*. 2023. Вип. 11 (41). С. 612–624.

DOI: [https://doi.org/10.52058/2708-7530-2023-11\(41\)-612-624](https://doi.org/10.52058/2708-7530-2023-11(41)-612-624)

11. Паладченко О. Ф., Молчанова І. В. Трансфер створених закладами вищої освіти технологій для впровадження в суспільну практику. *Наука, технології, інновації*. 2021. Вип. 4. С. 78–87.

DOI: <http://doi.org/10.35668/2520-6524-2021-4-08>

12. Омельченко А. І., Мінкяч С. В. Гейміфікація в бізнесі: сучасні підходи та практичне застосування. *Економічний вісник Національного технічного університету України «Київський політехнічний інститут»*. 2024. Вип. 31. С. 72–75.

DOI: [10.20535/2307-5651.31.2024.319023](https://doi.org/10.20535/2307-5651.31.2024.319023)

REFERENCES

- Kornieiev M. V. & Zhydyk A. I. (2021). Otsinka innovatsiinoi diialnosti za napriamamy transferu tekhnologii pidpriemstvamy Ukrainy. *Problemy ekonomiky*, 2, 134–142. <https://doi.org/10.32983/2222-0712-2021-2-134-142>
- Metelenko N., Nikitenko V., Vasylichuk H., Kahanov Yu. & Voronkova V. (2023). Tsyfrova transformatsiia osvity yak tendentsiia rozvytku osvity reform ta protses sotsialnykh i kulturnykh zmin. *Humanities Studies*, 16 (93), 122–134. <https://doi.org/10.32782/hst-2023-16-93-13>
- Nadkernychnyi I. V. & Trapaidze S. M. (2023). Innovatsiiniist pidpriemnytstva yak kliuchovyi faktor staloho rozvytku ahrarnoho pidpriemnytstva v Ukraini. *Naukovi perspektyvy*, 11 (41), 612–624. <https://doi.org/10.52058/2708-7530-2023-11>
- Nahorniak H. S. & Khanuff K. Ye. (2023). Rozvytok intelektualnoho kapitalu v epokhu tsyfrovizatsii u konteksti pidvyshchennia konkurentospromozhnosti promyslovykh pidpriemstv Ukrainy. *Aktualni problemy rozvytku ekonomiky rehionu*, 19(1), 309–329. <https://doi.org/10.15330/apred.1.19.309-329>
- Nikitenko V. O., Metelenko N. H. & Shapurov O. O. (2022). Kontseptsiiia tsyfrovoi transformatsii yak chynnyk pidtrymky staloho ekolohichnoho, sotsialnoho ta ekonomichnoho rozvytku. *Humanities studies*, 12 (89), 142–152. <https://doi.org/10.26661/hst-2022-12-89-16>
- Nikitenko V. O. & Metelenko N. H. (2022). Model tsyfrovoi transformatsii ekonomiky yak chynnyk staloho, spravedyvoho ta inkluzyvnoho rozvytku. *Humanities Studies*, 13 (90), 131–143. <https://doi.org/10.26661/hst-2022-13-90-15>
- Omelchenko A. I. & Minkach S. V. (2024). Heimifikatsiia v biznesi: suchasni pidkhody ta praktychne zastosuvannia. *Ekonomichnyi visnyk Natsionalnoho tekhnichnoho universytetu Ukrainy «Kyivskiy politekhnichnyi instytut»*, 31, 72–75. <https://doi.org/10.20535/2307-5651.31.2024.319023>

Omelianenko V. A. (2023). *Innovatsii i transfer tekhnologii: metody, modeli ta mekhanizmy upravlinnia : kol. monohr.*. Sumy: Instytut stratehii innovatsiinoho rozvytku i transferu znan. <https://doi.org/10.5281/zenodo.7785703>

Paladchenko O. F. & Molchanova I. V. (2021). Transfer stvorenykh zakladamy vyshchoi osvity tekhnologii dlia vprovadzhennia v suspilnu praktyku. *Nauka, tekhnologii, innovatsii*, 4, 78–87. <https://doi.org/10.35668/2520-6524-2021-4-08>

Prokhorova V., Bozhanova O. & Hrytsyna O. (2019). Transfer tekhnologii yak skladova innovatsiino-oriietovanoho rozvytku pidpriemstva. *Ahrarna ekonomika*, 3–4(12), 71–76. <https://doi.org/10.31734/agrarecon2019.03.071>

Zakharova O. V., Kryzhanivska A. O. & Malymon V. H. (2022). Profesiinyi rozvytok pratsivnykiv lisovoho hospodarstva: pidkhody do otsiniuvannia intensyvnosti ta rezultatyvnosti. *Zbirnyk*

naukovykh prats Cherkaskoho derzhavnoho tekhnolohichnoho universytetu. Serii: Ekonomichni nauky, 66, 49–60. <https://doi.org/10.24025/2306-4420.66.2022.268566>

Zhukov S. A. (2017). Akademichne pidpriemnytstvo yak faktor pidvyshchennia efektyvnosti pidpriemstv i formuvannia innovatsiinoho potentsialu ekonomiky Ukrainy. *Visnyk Pryazovskoho Derzhavnoho Tekhnichnoho Universytetu. Serii: Ekonomichni nauky*, 33, 65–74. <https://doi.org/10.31498/2225-6725.33.2017.134110>

Стаття надійшла до редакції 14.11.2025 р.

Статтю прийнято до публікації 29.11.2025 р.

Оприлюднено 01.02.2026 р.

■